

ΤΕΛΕΤΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΒΡΑΒΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΠΙΤΣΙΠΙΟΥ ΠΑΣΑ

27 Οκτωβρίου 2024

Ομιλία του Δισέγγονου Γεωργίου Παπαδόπουλου

Με την Ευρωπαϊκή Αναγέννηση και το Διαφωτισμό καθώς επίσης και την παρακμή των Γενιτσάρων και την τελική δραματική και αιματηρή διάλυσή τους το 1826 από τον Σουλτάνο Μαχμούτ ΙΙ, η Ρωμιοσύνη η οποία είχε ανέκαθεν έφεση προς τα γράμματα έγινε το δεξί χέρι και ο απαραίτητος μοχλός στην Οθωμανική Διοικητική μηχανή δηλαδή τη Μεγάλη Πύλη.

Ένας τομέας που οι Ρωμιοί διέπρεψαν ιδιαίτερα ήταν και ο τομέας της Ιατρικής και Φαρμακολογίας. Μεταξύ αυτών θα αναφέρω τους:

1. Στέφανο Καραθεοδωρή ίδρυσε την Ιατρική Σχολή 1827
2. Κωσταντίνο Καραθεοδωρή καθηγητής χειρουργικής 1830
3. Σαράντης Αρχιγένης καθηγητής στην αυτοκρατορική ιατρική σχολή
4. Σπυρίδων Μαυριγένης καθηγητής παθολογίας 1845
5. Παυλάκης Φενερλή Πασάς δίδαξε ζωολογία και υπήρξε χειρούργος

Η προβολή του έργου των επιστημόνων και γενικότερα δημόσιων γυναικών και ανδρών της Ρωμαϊκής Κοινότητας που έχουν προσφέρει προς την πολύ-εθνοτική κοινωνία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ενέχει μεγάλη σημασία για την αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας.

Σήμερα λοιπόν θα σας μιλήσω για τον επιφανέστερο όλων ιατρό τον προπαπού μου Μάρκο Πιτσιπιό τον περιώνυμο Μάρκο Πασά ο οποίος έζησε στη Κωσταντινούπολη.

Η οικογένεια του Μάρκου Πιτσιπιού κατάγεται από τη Χίο η οποία μετά τη σφαγή του 1822 μετοίκησε στη Σύρο όπου κατά πάσα πιθανότητα το 1824 γεννήθηκε ο Μάρκος. Η οικογένεια ήταν πολύ εύπορη και μετά τις γυμνασιακές σπουδές μετοίκησε στη Βασιλεύουσα με σκοπό να σπουδάσει γιατρός. Στη πορεία του παντρεύτηκε την Ευτέρπη Μαυροκορδάτου και απέκτησε 10 παιδιά. Δυστυχώς μια θανατηφόρα για την εποχή επιδημία διφθερίτιδος του στέρησε τα επτά από τα δέκα παιδιά του καθώς και τη σύζυγο του που ήταν μόλις 36 χρονών.

Τα παιδιά που επέζησαν ήταν η Εριέττα, η Μαρίκα και ο βενιαμίν της οικογενείας και παππούς μου Γιώργος.

Ο Γιώργος Πιτσιπιός παντρεύτηκε τη Θεανώ Νικολαΐδου και απέκτησε 2 κόρες. Την πρεσβύτερη Ευτέρπη και τη νεότερη Κυβέλη.

Μοίρα αγαθή λοιπόν έμελλε να παντρευτούν η Κυβέλη του Γεωργίου και της Θεανώς, με τον Κωσταντίνο Παπαδόπουλο γιο του Καππαδόκη Προδρόμου και της Σμυρνιας Δέσποινας, και το 1944 γεννήθηκε ο υποφαινόμενος Γεώργιος Παπαδόπουλος που φέρω το όνομα του παππού μου Γεωργίου Πιτσιπιού γιού του Μάρκου Πασά.

Βέρος Ρωμιός δηλαδή που στέκομαι μπροστά σας όχι βέβαια για να αποκομίσω έστω μέρος της αίγλης του Μεγάλου Ρωμιού Μάρκου Πιτσιπιού, αλλά να προσπαθήσω να προσθέσω συμπληρωματικά στοιχεία από ιστορικές και οικογενειακές πηγές.

Μεγάλωσα σε ένα αστικό περιβάλλον με πολλές εικόνες και ακούσματα σχετικά με τον Μάρκο Πασά. Στο σπίτι μας σε δεσπόζουσα θέση ήταν η φωτογραφία της Ευτέρπης Μαυροκορδάτου. Μεγάλωσα λοιπόν σε ένα περιβάλλον γεμάτο με Μάρκο Πιτσιπιό και είχα ακούσματα και συζητήσεις στην

οικογένεια αλλά και με ανθρώπους που γνώρισα σε μικρή μου ηλικία που υπήρξαν στη δούλεψη του Μάρκου Πασά.

Η εικόνα που αποκόμισα από παιδί ήταν ότι ο προπάππος μου ήταν ένας μεγάλος Ρωμιός, καλός, φιλεύσπλαχνος, φιλόανθρωπος αλλά και ταλαιπωρημένος και αδικημένος τόσο λόγω της απώλειας παιδιών και γυναίκας όσο και λόγω συκοφαντικών κατηγοριών προς το τέλος της ζωής του που του στοίχισε πολύ.

Η περίοδος αυτή ήταν μία περίοδος στυγνής δικτατορίας, όπου απ' ότι άκουγα κυκλοφορούσε με ραμμένες τσέπες για να μην του βάλουν κρυφά κάποιο ενοχοποιητικό στοιχείο και μετά τον κατηγορήσουν.

Θα προσπαθήσω λοιπόν να βάλω τα γεγονότα στην κατά το δυνατόν πραγματική τους βάση σκιαγραφώντας τον άνθρωπο Μάρκο Πιτσιπιό μια και κατά καιρούς το όνομα Μάρκο Πασά έχει παρερμηνευτεί σκόπιμα ή τυχαία.

Έτσι ορισμένοι τον θεώρησαν Εβραίο, άλλοι χρησιμοποίησαν το όνομά του ως τίτλο σε άσχετα καταστήματα, ακόμα δε τον έκαναν και περιοδικό γελοιογραφικού χαρακτήρα.

Ο Μάρκος δραστηριοποιήθηκε σε μια περίοδο που η Οθωμανική αυτοκρατορία προσπαθούσε να εκσυγχρονιστεί και να δυτικοποιηθεί (αν είναι δόκιμος ο όρος). Σας υπενθυμίζω ότι:

1. Την εποχή του Σουλτάνου Abdulmecit του 1^{ου} το 1839 υπεγράφη το Tanzimat Firmani ή Guihanei Hattu Humayun που ήταν ένα βασικό βήμα <δυτικοποίησεως> της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας μιλώντας για ισότητα πολιτών και αναταξινομώντας την κοινωνία μετακινώντας το κέντρο βάρους από την μέχρι τότε κρατούσα στρατιωτική ελίτ σε ένα αναμορφωμένο κρατικό μηχανισμό και κατά το δυνατόν δίκαιο φορολογικό σύστημα, όπως δηλαδή γινόταν και στη Δύση. Μεταξύ άλλων έδινε και κίνητρα και ελευθερίες στους ξένους, σε οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες.

2. Μετά τον πόλεμο της Κριμαίας και της υπογραφής της συνθήκης των Παρισίων το 1851 υπεγράφη το Islahat Firmani το οποίο αναμόρφωνε την κοινωνία και δημιουργούσε ένα πολίτη της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας χωρίς διάκριση γλώσσας, θρησκείας, ράτσας κλπ.

Οι ως άνω δύο κινήσεις είχαν ουσιώδεις επιρροές στην Οθωμανική Αυτοκρατορία και αποτέλεσαν τα εργαλεία για την Δυτικοποίηση τόσο του στρατιωτικού και δημοσιονομικού συστήματος όσο και γενικότερα της κουλτούρας του Κράτους.

Η περίοδος αυτή επηρέασε από τον ρουχισμό, την επίπλωση και διαμόρφωση των σπιτιών, μέχρι και τα ήθη και έθιμα του κοινού βίου των πολιτών.

Στην εξέλιξη και εδραίωση των αποτελεσμάτων της υπογραφής των ως άνω δύο φερμανιών, συνετέλεσε και το γεγονός ότι κατά τα 15 χρόνια της Αυτοκρατορίας του Σουλτάνου Abdulaziz 1861-1876, δεν έγινε κανένας πόλεμος στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.

Αυτή την περίοδο αρχίζει να αναπτύσσεται η περιοχή του Πέρα (της κοινότητας σταυροδρομίου) με την καταρχήν μετακόμιση όλων των πρεσβειών και σταδιακά των Ρωμιών της Πόλης από τις περιοχές του Φαναριού κλπ στο Πέρα.

Μέσα σε ένα τέτοιο περιβάλλον λοιπόν ο Μάρκος Πιτσιπιός αποφοίτησε από την Ανωτάτη Στρατιωτική Ιατρική Σχολή (Mekteb-i Sahane-i Tibbiye) ίο 1851 με το βαθμό του Kologasi (Λοχαγος) και σύντομα τοποθετήθηκε επικεφαλής της Χειρουργικής σχολής του Πανεπιστημίου.

Όλες οι πληροφορίες συγκλίνουν στο στοιχείο ότι ήταν ένας εξαιρετος χειρουργος με ιδιαίτερες και καινοτόμες μεθόδους για την εποχή του.

Το 1861 με την άνοδο του Abdulaziz στο θρόνο, διορίστηκε αρχίατρος του παλατιού, καθώς και επικεφαλής του Ανακτορικού Φαρμακείου με το βαθμό του Miralay(συνταγματάρχη) αρχικά και κατοπι Mirliiva (Ταξίαρχο) δηλαδή Πασάς και αποτελεί τίτλο που δόθηκε για πρώτη φορά σε Ρωμιό.

Στα χρυσόβουλα του 1861 και 1862, με τα οποία του απονέμονται τα μετάλλια με MECIDI και OSMANI, αναφέρεται ο τίτλος του ως «Στρατιωτικός Γενικός Υπουργός Νοσοκομείων».

Το 1864 πήρε τον βαθμό του FERIK (αντιστράτηγος) και το 1871 έγινε πρύτανης της Ανωτάτης Ιατρικής Σχολής, θέση στην οποία παρέμεινε μέχρι το θάνατο του.

Το 1868 τίθεται επικεφαλής ομάδας που αποτελούνταν από τον ίδιο τον Δόκτωρ Αμπντουλάχ Μπέη, τον Δόκτωρ Αλή Μπέη από τη Κριμαία και τον Serdar -I Ekrem Omer Pasa και υπέγραψαν το πρωτόκολλο ίδρυσης της Ερυθράς Ημισελήνου και το έστειλαν στα γραφεία του Ερυθρού Σταυρού στη Γενεύη.

Αφορμή για την ίδρυση του Ερυθρού Σταυρού στάθηκε η μάχη του Σολφερίνο (24 Ιουνίου του 1859), κατά την οποία οι Γάλλοι νίκησαν τους Αυστριακούς στη πόλη Σολφερίνο της Βόρειας Ιταλίας, μετά από ολόημερη μάχη. Αυτόπτης μάρτυς της αγριότητας των πολεμικών συγκρούσεων, ο Ελβετός επιχειρηματίας Ζαν Ανρί Ντυνάν, ο οποίος ταραγμένος από την αγωνία των τραυματισμένων στρατιωτών, οργάνωσε ένα δίκτυο βοήθειας, με την συνδρομή ντόπιων εθελοντών.

Με την επιστροφή του στη Γενεύη, ο Ντυνάν γράφει ένα βιβλίο με τίτλο « Αναμνήσεις από το Σολφερίνο» στο οποίο, μεταξύ άλλων, αναπτύσσει ιδέες για την εθελοντική βοήθεια κατά τη διάρκεια του πολέμου. Προτείνει οι τραυματίες και όλοι όσοι τους φροντίζουν να θεωρούνταν ουδέτεροι, ακόμα και στο πεδίο της μάχης.

Τον Αύγουστο του 1863 πέντε πολίτες της Γενεύης, οι Γκιστάβ Μουανιέ, Λουί Απιά, Τεοντόρ Μωνουάρ, Γκιγιόμ Ντυφούρ και Ανρί Ντυνάν ιδρύουν τη διεθνή επιτροπή για τη βοήθεια των τραυματιών.

Στις 29 Οκτωβρίου του ιδίου χρόνου ειδικοί από 16 χώρες συναντώνται στη Γενεύη και υιοθετούν τις ιδέες του Ντυνάν.

Ένα χρόνο αργότερα, στις 22 Αυγούστου του 1864, με πρωτοβουλία της Ελβετίας διοργανώνεται μια διεθνής διπλωματική διάσκεψη και υπογράφεται η Σύμβαση της Γενεύης, όπου αναγνωρίζεται ο ρόλος της επιτροπής και η υποχρέωση των εμπόλεμων να προστατεύουν τους τραυματίες και να παρέχουν τις απαραίτητες φροντίδες.

Τα κράτη που αρχικά συμμετείχαν ήταν η Γαλλία, η Ελβετία, Βέλγιο, Δανία και το Δουκάτο του Μπάντεν. Προσκαλούνται κράτη να εκδηλώσουν ενδιαφέρον και να συμμετάσχουν στην ως άνω οργάνωση.

Η Οθωμανική Αυτοκρατορία ανταποκρίνεται θετικά και στις 5- 7- 1865 ο δόκτωρ Αμπντουλάχ Μπέη υπό τις εντολές του τότε πρύτανη της ανωτάτης ιατρικής στρατιωτικής σχολής και γενικό επιθεωρητή υγείας της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας Μάρκο Πασά, συμμετέχει στο πρώτο συνέδριο του Ερυθρού Σταυρού που γίνεται το 1867 στο Παρίσι.

Το όλο θέμα στους οθωμανικούς στρατιωτικούς κύκλους αντιμετωπίζεται με σκεπτικισμό και επιφύλαξη κυρίως λόγω του εμβλήματος της οργάνωσης που είναι ο σταυρός.

Παρόλα αυτά με την επιμονή και την υποστήριξη που πέτυχε του Serdar-i Ekrem Omer Pasa, ο Μάρκο Πασά μαζί με τους ως άνω αναφερθέντες πρωτεργάτες το 1868 ιδρύει το «Mecruhın ve Marza-yı Askeriyeye İmdat ve Muavenet cemiyeti»

δηλαδή το « Ίδρυμα Βοηθείας και Υποστήριξης προς τους αρρώστους και τραυματίες στρατιωτικούς» με πρώτο πρόεδρο το Μάρκο Πιτσιπιό το Μάρκο Πασά. Η προεδρία διήρκεσε μέχρι το 1877 όπου το όνομα της οργάνωσης έγινε Ερυθρά Ημισέληνος.

Η Ερυθρά Ημισέληνος είναι σήμερα η μεγαλύτερη οργάνωση ανθρωπιστικής βοήθειας στη Τουρκία και η προτομή του Μάρκου Πιτσιπιού κοσμεί την είσοδο των κεντρικών εγκαταστάσεων του ιδρύματος στην Άγκυρα.

Το 1876 μετά το θάνατο του Abdulaziz και την ολιγόμηνη βασιλεία του Μουράτ του 5^{ου} και με την επιρροή των Νεότουρκων, σουλτάνος γίνεται ο Abdulhamit ο II, με βασική υπόσχεση την ίδρυση νομοθετικών σωμάτων, δηλαδή βουλής και γερουσίας.

Έτσι το 1876 δημιουργείται το πρώτο σύνταγμα (Kanun-I Esas) και ιδρύεται η πρώτη βουλή και γερουσία που αποτελείται

από

44 Χριστιανούς

4Εβραίους

71Μουσουλμάνους

Όλοιοι επάνω εκλεγμένοι

Και 26 μέλη της Γερουσίας όλοι διορισμένοι.

Το 1877 ο Μάρκο Πασά διορίζεται μέλος της γερουσίας με καθήκοντα συνηγόρου του πολίτη, που μαζί με την πολυετή διπλωματική αντιμετώπιση των φοιτητικών αναταράξεων της ιατρικής σχολής, έγινε η αιτία να δημιουργηθεί και εδραιωθεί μέχρι σήμερα η έκφραση *Derdini Marko Pasa ya anlat*, (τα παράπονά σου στο Μάρκο Πασά).

Μια έκφραση η οποία αν και έχουν περάσει πολλά χρόνια από το θάνατο του παραμένει επίκαιρη ακόμα και σήμερα.

Κατά τη γνώμη μου η δημιουργία και η διατήρηση αυτής της έκφρασης βασίζεται σε 3 λόγους:

1 Ήταν πράγματι ένας μεγάλος φιλόanthρωπος. Το συμπέρασμα αυτό το βγάζω από τις αφηγήσεις των θείων μου, και από τους ανθρώπους που ήταν στη δούλεφή του.

2. Διατέλεσε για πολλά χρόνια επικεφαλής της Ανωτάτης Ιατρικής Σχολής, ένα φυτώριο δηλαδή με μορφωμένους φοιτητές γνώστες ξένων γλωσσών, σε μια εποχή όπου κυριαρχούσε ο αναλφαβητισμός, ποτισμένοι ορισμένοι φοιτητές με τα διδάγματα της Γαλλικής Επανάστασης.

Υπενθυμίζω ότι έμεινε πρύτανης της Ιατρικής Σχολής από το 1871 ως το θάνατο του το 1888. Στο μεγαλύτερο μέρος αυτής της περιόδου Σουλτάνος ήταν ο Abdulhamit II ο οποίος αν και υποσχέθηκε μεταρρυθμίσεις και βουλή, μετά από λίγο τα κατάργησε όλα και εφάρμοσε μια στυγνή Δικτατορία.

Σε αυτή την περίοδο λοιπόν ήταν δέκτης παραπόνων και αυτός που έπρεπε να επιβάλλει ποινές σε περίπτωση ατοπήματος των φοιτητών. Σας αναφέρω 2 χαρακτηριστικές περιπτώσεις.

α. Ορισμένοι φοιτητές πήγαιναν για παράπονα και αφού τους άκουγε με μεγάλη προσοχή στο τέλος προσποιούμενος ότι δεν κατάλαβε τους ρωτούσε ε τι άλλο; Αλλά το επαναλάμβανε συνεχώς ώσπου στο τέλος έφευγαν οι φοιτητές με άδεια χέρια, χωρίς να λύσουν το θέμα τους έχοντας όμως εκφράσει τα παράπονα τους και εκτονούμενοι κατά το δυνατόν.

β Στο τέλος της ημέρας συνηθίζονταν κατά τη σχετική τελετή οι φοιτητές να επευφημούν τον Σουλτάνο ομαδικά.

Σε μια περίπτωση λοιπόν ομαδικά καταράστηκαν το Σουλτάνο, και οι παρευρισκόμενοι άνθρωποι του Σουλτάνου έφεραν τους

επικεφαλείς στο Πρύτανη για να τους τιμωρήσει. Ο Μάρκο Πασάς ξεκινώντας μια θεωρία με επιστημονικούς όρους που δεν καταλάβαινε κανείς έπεισε τους κατήγορους, ότι λόγω της απόστασης και του αέρα που φυσούσε εκείνη την ημέρα, παραποιήθηκε η επευφημία και ακούστηκε διαφορετικά. Σε αυτή την περίοδο λοιπόν με δική του μεσολάβηση κατάφερε να μετακομίσει την σχολή από το Gulhane μια περιοχή στη καρδιά της Πόλης και κοντά στη μεγάλη πύλη όπου υπήρχε άμεση εποπτεία από τους ιθύνοντες της μεγάλης πύλης, σε ποιο απομακρυσμένη περιοχή.

3 Όταν διορίστηκε Γερουσιαστής ανέλαβε το γραφείο του Συνηγόρου του πολίτη θα λέγαμε με τα σημερινά δεδομένα ή το γραφείο παραπόνων του λαού της εποχής εκείνης, είχε δηλαδή τον τίτλο του OMBUDSMAN (δεν γνωρίζω αν χρησιμοποιούνταν αυτός ο όρος την εποχή εκείνη), που δημιουργήθηκε για πρώτη φορά το 1805 στην Σουηδία, και αφορούσε την λήψη παραπόνων από το λαό προς την ηγεσία.

Και εδώ ακολούθησε την ίδια τακτική που εφάρμοσε και στην ιατρική σχολή, ακούγοντας προσεκτικά τα παράπονα του λαού, μη ενεργώντας καθόλου, μια και λόγω συνθηκών δεν μπορούσε, αλλά εκτονώνοντας έτσι την αγανάκτηση των παραπονού μένων.

Έτσι ο όρος ΤΑ ΠΑΡΑΠΟΝΑ ΣΟΥ ΣΤΟ ΜΑΡΚΟ ΠΑΣΑ, (DERDINI MARKO PASAYA ANLAT) έγινε συνώνυμο με τη μη πραγματοποίηση δικαίων ή αδίκων παραπόνων που πιθανότατα θα είχε κάποιος.

Ο Μάρκος Πιτσιπιός τιμήθηκε τόσο εν ζωή όσο και μετά θάνατο. Τα οικογενειακά κειμήλια που είναι στη κατοχή της οικογενείας μου που αποτελούν χρυσόβουλα του Σουλτάνου Abdulaziz με την σφραγίδα (Tura) του γραμμένα με χρυσό μελάνι.

Έχουν εκδοθεί γραμματόσημα με τον Μάρκο Πασά και με τους υπόλοιπους ιδρυτές και η προτομή του κοσμεί τα κεντρικά γραφεία της Ερυθράς Ημισελήνου στην Άγκυρα.

Το 2012 σε τιμητική εκδήλωση για τα 144 χρόνια από την ίδρυση της Ερυθράς Ημισελήνου, οι απόγονοι του Μάρκου Πασά Γεώργιος και Δέσποινα, προσκλήθηκαν και παρευρέθηκαν σε κεντρικό τιμητικό τραπέζι της εκδήλωσης. Στην εκδήλωση έγινε μνεία για το Μάρκο Πασά όσο και για τους απογόνους αυτού από τον ίδιο το πρωθυπουργό της Τουρκίας.

Στα τελευταία χρόνια της ζωής του έμελλε να κατηγορηθεί και καταδικαστεί για κάποια δήθεν ατασθαλία που είχε γίνει όταν ήταν αρχίατρος του σαραγιού καθώς επίσης και επικεφαλής του φαρμακείου. Ο μετέπειτα επικεφαλής του φαρμακείου Faik Pasa, σε μεταγενέστερο έλεγχο που έκανε 20 χρόνια μετά βρήκε δήθεν το άνοιγμα 2000 λιρών από την εποχή του Μάρκου Πασά. Τον κατηγορήσε, τον πήγε στο δικαστήριο στο Σκούταρι το οποίο τον δίκασε για άμεση καταβολή του ποσού.

Ο Μάρκος Πασάς ο άνθρωπος που για μια ζωή άκουγε τα παράπονα των συνανθρώπων του, στο τέλος της ζωής του αναγκάστηκε να γράψει μια επιστολή στον τότε Σουλτάνο Abdulhamit, λέγοντας περίπου τα εξής σε ελεύθερη μετάφραση:

Εύχομαι ο θεός να συνεχίσει να δίνει υγεία στο σουλτάνο μας. Ο υποφαινόμενος πάσχοντας από μια ανίατη ασθένεια τον τελευταίο χρόνο, και προσπαθώντας να γιατρέψω την ασθένειά μου, έπεσε επί της κεφαλής μου και μια περίπτωση δικαστηρίου.

Περίπου 20 χρόνια πριν, όταν στο θρόνο ήταν ο θείος σας Abdulaziz, μεταξύ των καθηκόντων μου ήταν και οι ευθύνες του φαρμακείου του σαραγιού. Μετά την παρέλευση τόσο μεγάλου χρονικού διαστήματος ο νυν υπεύθυνος του φαρμακείου του Σαραγιού ο εξοχότατος Faik Pasa επανεξέτασε τους λογαριασμούς του φαρμακείου της περιόδου Abdulaziz, και βρήκε ένα άνοιγμα 2 χιλιάδων λιρών. Με παρέπεμψαν στο δικαστήριο του Σκουτάρεως και καταδικάστηκα.

Προσπαθώντας να ανταπεξέλθω στα τεράστια προβλήματα υγείας που έχω, ξαφνικά μου κοινοποίησαν την καταδίκη και την άμεση υποχρέωση να τα πληρώσω. Αυτό το γεγονός μάρτυς μου ο θεός δεν το θυμάμαι καθόλου, και σας διαβεβαιώ ότι ουδέποτε συνήθιζα να παίρνω χρήματα από τους ηγεμόνες και να τα βάζω στη τσέπη μου.

Ήδη είμαι πολύ βαριά άρρωστος και δεν έχω τη δυνατότητα να πληρώσω αυτά τα χρήματα. Έχοντας υπηρετήσει τον ηγεμονικό σας οίκο με πίστη τόσα πολλά χρόνια, και ουδέποτε κατηγορήθηκα για υπεξαίρεση ή προδοσία, σας εκλιπαρώ όπως βγάλετε ένα φιρμάνι, αθρώνοντας τον υποφαινόμενο από την υπάρχουσα καταδίκη.

Ο θεός να δίνει μακροζωία στον αφέντη σουλτάνο και αιώνια δύναμη.

Ο υποτακτικός σας

Πρύτανης της Ανωτάτης Ιατρικής Σχολής

Μάρκος

Ο Abdulhamit που ήταν φημισμένος για τη σχολαστικότητά του σε οικονομικά θέματα, διέταξε αμέσως επανέλεγχο των λογαριασμών με συστηματικό τρόπο. Αποδείχτηκε η λανθασμένη αρχική ετυμηγορία, η οποία οφείλονταν σε προχειρότητα και εκδόθηκε διάταγμα αθωότητάς του.

Δυστυχώς όμως εν τω μεταξύ ο μεγάλος Ρωμιός Μάρκος Πιτσιπιός ο επονομαζόμενος Μάρκο Πασά το 1888 απεβίωσε πικραμένος και αδικημένος. Ενταφιάστηκε στο νεκροταφείο του Κουσκουντζουκιού όπου παραμένει μέχρι και σήμερα.

Αιωνία σου η μνήμη Μεγάλε Ρωμιέ.

Ομιλία της Δισέγγονης Δέσποινας Ανάτς

Αγαπητοί Κωνσταντινοπολίτες και πολύτιμοι γιατροί.

Αυτή η τελετή που παρακολουθήσαμε σήμερα μας κάνει πολύ περήφανους.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε πολύ για το «Βραβείο Κοινωνικής Ιατρικής Μάρκο Πιτσιπιος Πασά» που ετοίμασε το IREF, το παγκόσμιο ενωτικό ίδρυμα των Ελλήνων καταγωγής Κωνσταντινούπολης, ιδιαίτερα για τις μεγάλες συνεισφορές του Προέδρου Καθ. Νικολάου Ουζούνογλου.

Θεωρούμε πρωταρχικό μας καθήκον να προστατεύσουμε την κληρονομιά των προγόνων μας, που έκαναν πολλές θυσίες στη χώρα μας και στην ανθρωπότητα, όπως ο Μάρκο Πιτσιπιος Πασάς, ο συνιδρυτής και πρώτος πρόεδρος της Hilal-i Ahmer - Ερυθράς Ημισελήνου. Πιστεύω ότι στον σημερινό κόσμο, που αντιμετωπίζει πολλά ανθρωπιστικά προβλήματα, το παράδειγμα της ζωής του Μάρκου Πασά είναι εξαιρετικά σημαντικό.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους γιατρούς που συμμετείχαν σε αυτό το βραβείο κατά τη γνώμη μου, είναι όλοι πολύ επιτυχημένοι.

Όπως είπε ο αδερφός μου, δούλεψα για περισσότερα από 14 χρόνια για να συγκεντρώσω τη ζωή του Μάρκο Πασά και όλα τα

σπουδαία έργα του σε ένα βιβλίο και ως αποτέλεσμα αυτά τα βιβλία εκδόθηκαν πρώτα στην τουρκική γλώσσα και μετά στην ελληνική γλώσσα το 2019. Από αυτή την άποψη, η δουλειά που έκανε για την τουρκική έκδοση της Η Ερυθρά Ημισέληνος ήταν επίσης πολύ επιτυχημένη και ουσιαστικά έβαλε τον Μάρκο Πασά σε σωστό βάθρο, γιατί όταν έψαξα για τον Μάρκο Πασά στο διαδίκτυο, δεν υπήρχαν πληροφορίες για τη ζωή του. και ΚΑΘΕ ΤΟΥΡΚΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ ΗΞΕΡΕ ΜΟΝΟ ΤΗΝ ΠΑΡΟΙΜΙΑ ΠΕΙΤΕ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΑΣ ΣΤΟΝ ΜΑΡΚΟ ΠΑΣΑ.

Για αυτόν τον λόγο και επειδή του τρέφω ατελείωτο σεβασμό , αποφάσισα να γράψω το βιβλίο. Όλοι οι πολίτες έπρεπε να μάθουν για τη ζωή, την οικογένεια και τα επιτεύγματά του. Η έρευνα διήρκεσε 14 χρόνια και κάθε φορά που έφτανα σε νέες πληροφορίες, ένιωθα συγκινημένη, περήφανη, χαρούμενη και μερικές φορές έκλαιγα. Τελικά δημιουργήθηκε αυτό το ιστορικό βιβλίο. Οι πληροφορίες του βιβλίου βασίζονται εξ ολοκλήρου σε επίσημα αρχεία. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον Τον Παναγιωτατο Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο για το ειλικρινές ενδιαφέρον που έδειξε για το παρόν πόνημα. Τον πρώην Πρόεδρο της Ερυθράς Ημισελήνου, Δρ. Kerem Kiriak, και τον πρώην Γενικό Διευθυντή της Ερυθράς Ημισελήνου, Δρ. O İbrahim Altan, το προσωπικό της Ερυθράς Ημισελήνου, τους ακαδημαϊκούς, τα οθωμανικά αρχεία, τα αρχεία της Γενεύης, τα

αρχεία της ιστορικής Βιβλιοθήκης Κοραή στο νησί της Χίου, την ιστορική δημοτική βιβλιοθήκη στο νησί της Σύρου και όλους τους επιστήμονες με τους οποίους επικοινωνήσα και παρείχαν ατελείωτη βοήθεια. Η λίστα των ονομάτων είναι πολύ μεγάλη, ζητώ συγγνώμη για αυτά που δεν μπόρεσα να συμπεριλάβω.

Ο Μάρκο Πιτσιπιός, γιος του Αποστόλου, γνωστός και ως Μάρκο Πασάς, είναι ο πρώτος άνθρωπος που άναψε τη δάδα της καλοσύνης στη χώρα μας «Ο Μάρκο Πασάς, ο ιδρυτής και πρώτος Πρόεδρος της Τουρκικής Ερυθράς Ημισελήνου, ενός μη κερδοσκοπικού οργανισμού από τους σημαντικότερους στον κόσμο παρόχους ανθρωπιστικής βοήθειας. Εμφανίστηκε στη σκηνή της ιστορίας ως ο ιδρυτής της Ημισέληνου. Μαζί με τον Μάρκο Πασά, ο ΕΚ Κριμαίας Αζίζ Μπέης, ο Δρ. Αμπντουλάχ Μπέης και ο Σερντάρ-ι Εκρεμ Ομέρ Πασάς ήταν τα άλλα ονόματα που άναψαν τη δάδα».

Ο Μάρκο Πασάς, ο οποίος συνέβαλε στην ίδρυση της Ερυθράς Ημισελήνου, ήταν επίσης ο αρχίατρός του παλατιού, ο διευθυντής των φαρμακείων και ο διευθυντής νοσοκομείων. Υπηρέτησε ως Πρύτανης της Ιατρικής Σχολής για 17 χρόνια μέχρι το θάνατό του, ενώ υπήρξε και μέλος της στην περίοδο του Α συντάγματος Μέλος της Γερουσίας.

Ο Μάρκο Πασάς, ο οποίος ήταν ο υψηλόβαθμος και ικανότερος γιατρός της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κατά τη διάρκεια της

ζωής του, ήταν επίσης ένας από τους ταλαντούχους χειρουργούς της. Έχουμε στην κατοχή μας τα πιστοποιητικά BERAT που δόθηκαν στον Μάρκο Πασά, ο οποίος κέρδισε το δικαίωμα να είναι ο πρώτος ιατρός που προήχθη σε υποστράτηγο, και τα οποία είναι ενδεικτικά της επιτυχίας του. Ο Μάρκο Πασάς, που έγινε αγαπητός στους μαθητές με την ευφυή και βοηθητική του συμπεριφορά, υπηρέτησε επίσης πιστά την Οθωμανική Αυτοκρατορία και εκπλήρωσε με επιτυχία το δύσκολο διοικητικό του καθήκον για χρόνια. Υπηρέτησε τρεις Οθωμανούς Σουλτάνους για 37 χρόνια.

Ο Μάρκο Πασάς καθιέρωσε ένα θρόνο στις καρδιές του τουρκικού λαού.

Σύμφωνα με τα οθωμανικά αρχεία

Ο Μάρκο Πασά έγραψε τρία βιβλία για την ιατρική

Το Risale-i Hikemiyye-i /Aziziyye fi Beyan-ı Terkib-i /Ecza-yı Tibbi',

Ο Μάρκος Πασάς έγραψε ένα γράμμα στον Σουλτάνο και του ζήτησε την άδεια για να τα τυπώσει.

Δηλώνοντας ότι θα τα τυπώσει με δικά του έξοδα ,θα τα μοιράσει στους φοιτητές και τα Υπόλοιπα που θα πουληθούν τα έσοδα τους θα μοιραστούν στους ανήμπορους συνανθρώπους.

Εν κατακλείδι, ο Μάρκο Πασάς ήταν ένα πρόσωπο που άφησε βαθιά ίχνη σε όλες τις πτυχές του πολιτισμού και της εκπαιδευτικής μας ζωής ».

Προσέφερε στον τουρκικό λαό στον τομέα της ιατρικής επιστήμης σε όλη του τη ζωή.

Τιμήσαμε σήμερα τον Μάρκο Πασά, αλλά έχω να κάνω ένα αίτημα προς τις Τουρκικές αρχές και την Ερυθρά Ημισέληνο. Ο Μάρκο Πασάς, ως Ιδρυτής και πρώτος πρόεδρος της Ερυθράς Ημισελήνου αξίζει και

Θα ήθελα να ζητήσω να πάρει το όνομα του Μάρκου Πασά ένας δρόμος, μια πλατεία, ένα νοσοκομείο ή ένα κέντρο υγείας σε μια κεντρική τοποθεσία. για να τιμηθεί όπως του αξίζει

ΕΛΠΙΖΩ ΑΥΤΗ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΑ ΕΞΕΤΑΣΤΕΙ ΘΕΤΙΚΑ ΑΠΟ ΤΙΣ
ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΝΑ ΒΓΕΙ ΕΝΑ ΘΕΤΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.